

PRESSITEADE nr 8/25

Luxembourg, 28. jaanuar 2025

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-253/23 | ASG 2

Kartellikokkuleppega tekitatud kahju hüvitamine: võla sissenõudmise ühishagi esitamist takistavad riigisisesed õigusnormid võivad olla vastuolus liidu õigusega

Sellise olukorraga on tegemist siis, kui riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud ühtegi muud kahjustatud isikute individuaalsete nõuete koondamise kollektiivset õiguskaitsevahendit ja kahju hüvitamise individuaalhagi esitamine on võimatu või ülemäära raske

Liidu õigus võimaldab igaühel nõuda konkurentsioiguse rikkumisega talle tekitatud kahju hüvitamist. Iga liikmesriigi ülesanne on muu hulgas tõhususe põhimõtet järgides kehtestada selle õiguse kasutamise normid. Asjaolu, kui keelatakse võla sissenõudmise ühishagi, mille õigusteenuste osutaja esitas nende hüvitise saamise õiguste alusel, mille suur hulk kahju kannatanud isikuid loovutasid talle, võib kahjustada liidu õiguse tõhusust. Tegemist on seega juhuga, kus riigisiseses õiguses ei ole ette nähtud ühtegi muud individuaalsete nõuete koondamise kollektiivset õiguskaitsevahendit ja hüvitise saamise õiguse kasutamiseks individuaalhagi esitamine on võimatu või ülemäära raske.

32 Saksamaal, Belgias ja Luksemburgis asuvat saeveskit väitsid, et neile on tekkinud kahju kartellikokkuleppe tõttu, mille alusel kohaldas Nordrhein-Westfaleni liidumaa (Saksamaa) vähemalt ajavahemikul 28. juunist 2005 kuni 30. juunini 2019 liiga kõrgeid hindu sellelt liidumaalt pärit ümarpuidule, mida need saeveskid ostsid.

Kõik asjaomased saeveskid loovutasid oma õiguse saada kahju eest hüvitist äriühingule ASG 2. Saksa õiguse tähenduses „õigusteenuste osutajana“ esitas kõnealune äriühing Saksa kohtule liidumaa vastu kahju hüvitamise nõudes ühishagi. Äriühing tegutseb enda nimel ja enda kulul, kuid saeveskite arvel, saades edu korral tasu.

Liidumaa vaidlustas ASG 2 õiguse esitada hagi. Liidumaa väitis, et Saksa õigus, nagu seda tõlgendavad teatavad riigisisesed kohtud¹, ei võimalda sellel õigusteenuste osutajal konkurentsioiguse rikkumise kontekstis esitada võla sissenõudmise ühishagi.

Saksa kohtu arvates on võla sissenõudmise ühishagi Saksamaal ainus kollektiivne menetluslik mehhanism, mis võimaldab tõhusalt kasutada hüvitise saamise õigust kartellikokkuleppeid puudutavates kohtuasjades. Seetõttu palus see kohus Euroopa Kohtul selgitada, kas liidu õigusega² on vastuolus riigiseste õigusaktide tõlgendus, mis takistab isikul, kellele on kartellikokkuleppe tõttu kahju tekkinud, esitada sellist liiki hagi.

Euroopa Kohus tuletas meelde, et **liidu õiguse kohaselt on igaühel, kellele on konkurentsioiguse rikkumise tõttu kahju tekkinud, õigus nõuda kahju täielikku hüvitamist**. Kahju hüvitamise hagi võib esitada kas otse füüsiline või juriidiline isik, kellel on see õigus, või kolmas isik, kellele on see õigus loovutatud.

Liidu õiguses ei ole siiski ette nähtud norme, kuidas kasutada õigust nõuda niisuguse kahju hüvitamist, mis on tekkinud konkurentsioiguse rikkumise tõttu. Seega **peab need normid tõhususe põhimõtet järgides kehtestama iga liikmesriik**.

Kõnealuses asjas **peab Saksa kohus kontrollima, kas riigisisese õiguse tõlgendus, mis keelab viidatud ühishagi abil sisse nõuda kartellikokkuleppe tõttu tekkinud kahju, vastab tõhususe nõudele**. Kui Saksa kohus peaks järelutama, et i) Saksa õigus ei näe ette ühtegi muud kollektiivset õiguskaitsevahendit, mis võimaldaks tagada selle hüvitise saamise õiguse tõhusa kasutamise, ja ii) individuaalhagi muudab selle õiguse kasutamise võimalikuks või ülemäära raskeks ning kahjustab tõhusat kohtulikku kaitset, tuleks Saksa kohtul tuvastada, et rikutud on liidu õigust.

Sellisel juhul tuleb Saksa kohtul tõlgendada riigisiseseid õigusnorme kooskõlas liidu õigusega. Kui kooskõlaline tõlgendamine osutub võimalikuks, **peab Saksa kohus jätma kohaldamata need riigisisesed õigusnormid, mis keelavad** kõnealuste **individuaalsete kahjuhüvitiste sissenõudmise ühishagi**.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriigi kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teiste liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

[Otsuse terviktekst ja kokkuvõte, juhul kui see koostatakse](#), on CURIA veebisaidil alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

Hoiame ühendust!

¹ Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) on võla sissenõudmise ühishagi tunnustanud erinevates õigusvaldkondades, eelkõige üüriõiguses ja lennureisijate õigustel põhinevate nõuete puhul. Siiski ei ole nimetatud kohtul seni olnud võimalust võtta seisukoht kartellikokkuleppe tõttu tekkinud kahju hüvitamise spetsiifilises kontekstis. Seevastu ei ole sellist hagi lugenud lubatavaks teatavad madalama astme kohtud.

² ELTL artikkel 101 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2014. aasta [direktiiv 2014/104/EL](#) teatavate eeskirjade kohta, millega reguleeritakse liikmesriikide õiguse kohaseid kahju hüvitamise hagisid liikmesriikide ja Euroopa Liidu konkurentsioiguse rikkumise korral.